

YENİ TTK'DA LİMİTED ŞİRKET ORTAKLARINA GETİRİLEN BORÇ VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Mustafa Yavuz¹

Özet

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda, limited şirket ortaklarının hakları ve borçları, menfaatler dengesine uygun olarak yeniden düzenlenmiştir. Şirket ortaklarının kendilerine tanınan haklar kadar, borçlarını ve yükümlülüklerini de bilmeleri menfaatlerine olacaktır. Yeni TTK'da ortaklar için sermaye koyma borcu, haksız alınan kar paylarını geri verme yükümlülüğü, bağlılık (sadakət) yükümlülüğü, rekabet yasağına riayet etme yükümlülüğü, yan edim yükümlülüğü ve ek ödeme yükümlülüğü gibi borç ve yükümlülükler getirilmiştir. Borç ve yükümlülükleri sadece ortaklar değil, etkili ve verimli bir yönetim sergileyebilmek için limited şirket yöneticilerinin de bilmesi gerekmektedir. İşte buradan hareketle, limited şirket ortaklarının borç ve yükümlülükleri, mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile karşılaştırmalı olarak, bütüncül anlayışla etraflıca irdelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Limited şirket, ortak, borç, yükümlülük, sermaye koyma, rekabet yasağı, ek ödeme yükümlülüğü, yan edim yükümlülüğü

Jel Sınıflandırması: F14, K20, O24

DEBT AND LIABILITIES FOR LIMITED COMPANY SHAREHOLDERS IN TCC NO. 6102

Abstract

The rights and obligations of limited company shareholders are revised in accordance with the balance of interests in the Turkish Commercial Code No. 6102. It will be in shareholders interest to know the debts and obligations up to the rights granted to them. In recently enacted Turkish Code Of Commerce, some obligations and liabilities for shareholders are imposed such as liability to invest capital, obligation to repay unduly collected dividends, obligation for fidelity, obligation to comply with non-competition clause, obligation for supplementary fullfilment and additional payment. Not only the shareholders but also limited company executives need to know debts and obligations in order to exhibit effective and efficient management. Therefore, debt and liabilities for limited company shareholders, as compared with the provisions of the Turkish Commercial Code No. 6762, are discussed and evaluated in detail in a holistic approach.

Keywords: Limited company, shareholder, debt, liability, capital setting, the prohibition of competition, the obligation to pay an additional side performance obligation, side performance obligation

Jel Classification: F14, K20, O24

1 İç Ticaret Genel Müdürlüğü, Genel Müdür Yardımcısı V.

Giriş

Limited şirketler, bir veya daha fazla gerçek ya da tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur ve bu şirketlerin belirli olan esas sermayesi, sermaye paylarının toplamından oluşur. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda² (YTTK), en az anonim şirketler kadar sanayi ve ticaret hayatında işlev sahibi olan limited şirketlere ilişkin birçok konuda önemli düzenlemeler yapılmıştır. YTTK, limited şirket ortaklarının konumunu ve haklarını güçlendirmiştir. Buna karşın, ortakların borç ve yükümlülükleri de uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde yeniden düzenlenmiştir.

Limited şirket ortaklarının borç ve yükümlülükleri ile ilgili olarak YTTK'nın 573/1. maddesinde; *"Ortakların, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlü olduğu"* belirtilmiştir. Ancak kanun koyucu bu düzenleme ile yetinmemiş, limited şirketin ve ortakların sorumluluğunun sınırını kesin olarak çizmek ve tereddütleri ortadan kaldırmak amacıyla anılan Kanunun *"Ortakların sorumluluğu"* başlıklı 602. maddesinde ayrıca *"Şirket, borç ve yükümlülükleri dolayısıyla sadece malvarlığıyla sorumludur."* hükmüne yer vermiştir. Bu çerçevede ortaklar, sermaye koyma borcunu ve şirket sözleşmesinde düzenlenmek kaydıyla ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirerek sorumluluktan büyük ölçüde kurtulmuş olacaktır.

YTTK'da öngörülen sorumluluk dışında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda³ limited şirket ortakları hakkında ayrı ve farklı bir sorumluluk da öngörülmüştür. Anılan Kanunun 35. maddesi uyarınca, limited *şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan* kamu alacağından şirket ortakları, sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olacaktır.

2 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 14/02/2011 tarihli, 27846 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve 01/07/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3 6183 sayılı Kanun, 28/07/1953 tarihli ve 8469 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bu çalışmamızda, YTTK hükümleri kapsamında, limited şirket ortaklarının borç ve yükümlülüklerine ilişkin detaylı ve açıklayıcı bilgi verilecektir. Ancak anılan Kanun dışında 6183 sayılı Kanunda ve diğer mevzuatta limited şirket ortakları hakkında öngörülen sorumluluklar bu çalışmanın kapsamı dışındadır.

1. Limited Şirket Ortaklarının Borç ve Yükümlülükleri

YTTK'da öngörülen limited şirket ortaklarının borç ve yükümlülükleri aşağıda açıklanmıştır.

Konuya geçmeden önce belirtelim ki, mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun (ETTK) 540/1. maddesinde düzenlenen, şirket sözleşmesi veya genel kurul kararıyla müdür tayin edilmemesi halinde bütün ortakları müdür sayan özden yönetim ilkesi, YTTK'da terk edilmiş ve seçilmiş yönetim organı sistemi benimsenmiş olduğundan, ortakların şirketi idare yükümlülüğü artık kalkmıştır (Can, 2011:4-4). Dolayısıyla sözkonusu yükümlülük, bu çalışmada ayrıca değerlendirilmemiştir.

1.1. Sermaye Koyma Borcu

Bir gerçek veya tüzel kişinin, limited şirkete ortak olmasının sonucu olarak taahhüt edilen payın ödenmesi gerekir. Her limited şirket ortağı, şirket sözleşmesinde koymayı taahhüt ettiği sermayeden dolayı şirkete karşı borçludur. Nitekim YTTK'nın 573/II. maddesinde ortakların, şirket borçlarından sorumlu olmadığı, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle (...) yükümlü olduğu ifade edilmiştir. Öte yandan, ortak tarafından konulan sermaye öyle bir niteliğe sahiptir ki, esas sermayenin azaltılması hali hariç, ortaklara, esas sermaye payı bedeli geri verilemeyeceği gibi, ortaklar bu borçtan ibra da olunamazlar.

Limited şirketlerde sermaye olarak; nakdi ve aynı⁴ sermaye konabilmektedir. YTTK'nın 585.

4 YTTK'nın 581/1. maddesinde; *"Üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikri mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dahil, malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak konulabilir. Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz."* denilmektedir.

maddesinde; esas sermaye pay bedellerinin ödenmesi, ödeme yeri, ifa borcu, ifa etmemenin sonuçları, bedelleri tamamen ödenmemiş payların devri hususlarında anonim şirketlere ilişkin hükümlerin kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir.⁵ Bu çerçevede, nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az %25'i tescilden önce, gerisi (%75'i) de şirketin tescilini izleyen 24 ay içinde ödenmesi lazımdır. Nakdi ödemeler, 5411 sayılı Bankacılık Kanununa⁶ bağlı bir bankada, kurulmakta olan şirket adına açılacak özel bir hesaba, sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılacaktır. Taahhüt edilen payların, kanunda veya şirket sözleşmesinde öngörülmüş bulunan ve kanunda yazılı olandan daha yüksek olan tutarlarının ödendiği, ticaret siciline yöneltilecek bir banka mektubu ile ispatlanacaktır. Banka, bu tutarı, şirketin tüzel kişilik kazandığını bildiren bir sicil müdürlüğü yazısının sunulması üzerine sadece şirkete ödeyecektir.

Şirket sermayesinin korunması amacıyla, sermaye koyma borcunu yerine getirmeyenler hakkında YTTK'da bir takım yaptırımlar öngörülmüştür. Bu kapsamda; müdür(ler) her ortağın sermaye koyma borcunu yerine getirmesini ilan yoluyla isteyebilecek, bu borcunu süresi içinde yerine getirmeyen ortak ihtarla gerek olmaksızın temerrüt faizi ödemekle yükümlü olacak, şirket sözleşmesiyle ortaklar temerrüt halinde sözleşme cezası ödemekle zorunlu tutulabilecek, şirket ayrıca tazminat için dava açabilecek, müdür(ler) mütemerrit ortakları, iştirak taahhüdünden ve yaptığı kısmi ödemelerden doğan haklarından yoksun bırakmaya ve sözkonusu payı satın yerine başkasını almaya ve kendisine verilmiş pay senedi varsa bunları iptal etmeye yetkili olacaktır (YTTK md. 585, 480-483).

5 YTTK'nın ilk halinde sözkonusu 585. madde; "Şirket, kanuna uygun olarak düzenlenen şirket sözleşmesinde, kurucuların limited şirket kurma iradelerini açıklayıp, sermayenin tamamını şartsız taahhüt etmeleri ve nakit kısmı hemen ve tamamen ödemeleriyle kurulur. 588 inci maddenin birinci fıkrası saklıdır." şeklinde idi. Bahsi geçen hüküm, 6335 sayılı Kanun ile makalede belirtildiği şekilde değiştirilmiştir.

6 5411 sayılı Kanun, 01/11/2005 tarihli ve 25983 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

1.2. Haksız Alınan Kar Paylarını Geri Verme Yükümlülüğü

Limited şirket ortağı, şirket karından pay alma hakkına sahiptir. Ancak haksız yere kar almış olan ortak, bunu geri vermekle yükümlüdür (YTTK md. 611). Haksız kar, YTTK'ya, şirket sözleşmesine, genel kabul gören muhasebe ilkelere veya bilanço ilke/esaslarına aykırı olarak düzenlenen bir bilançoya göre tahakkuk eden ya da bilanço dışı (bilançoda gösterilmeksizin) dağıtılan kardır. Aktif kalemlerin maliyet ve hatta gerçek değerlerinin üstünde veya pasifteki borçların gerçek değerlerinin altında gösterilmesiyle aktifte meydana getirilen yapay fazlalık da haksız kar niteliğindedir (Akman, 2004:145).

İyi niyetli oldukları takdirde ortağın haksız alınan karı geri verme borcu, şirket alacaklılarının haklarını ödemek için gerekli olan tutarı aşamayacaktır. Şirketin haksız alınan karı geri alma hakkı, paranın alındığı tarihten itibaren beş yıl, iyi niyetin varlığında iki yıl sonra zamanaşımına uğrayacaktır.

Ortaklara karşı geri alma (istirdat) davasını ancak limited şirket tüzel kişiliği açabilir. Sözkonusu dava şirket adına müdür(ler) tarafından açılır. Şirket tasfiye halinde ise tasfiye kurulu, iflas halinde ise iflas idaresi davayı açmaya yetkilidir. Ortakların ve alacaklıların dava açma hakkı yoktur (Yavuz, 2011:85).

1.3. Bağlılık (Sadakat) Yükümlülüğü

ETTK'da düzenlenmeyen ancak doktrinde ve yargı tarafından kabul edilen limited şirket ortağının bağlılık (sadakat) yükümlülüğü, YTTK'da açık bir şekilde düzenlenmiştir. Anılan Kanunun 613. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; "Ortaklar, şirket sırlarını korumakla yükümlüdür. Bu yükümlülük şirket sözleşmesi veya genel kurul kararıyla kaldırılamaz. Ortaklar, şirketin çıkarlarını zedeleyebilecek davranışlarda bulunamazlar. Özellikle, kendilerine özel bir menfaat sağlayan ve şirketin amacına zarar veren işlemler yapamazlar. (...)" hükmüne yer verilmiştir. Kanunda bağlılık yükümlülüğü tanımlanmamış, bu yükümlülüğün kapsamı içinde bulunan "sır saklama" ve "çıkarları zedeleyecek davranışlar-

da bulunmama" yükümlülükleri özel olarak ifade edilmiştir.

Şirkete ait sırları ve gizli bilgileri herhangi bir şekilde öğrenen ortağın bunları şirketin zararına olacak şekilde kullanması, kullandırması, yayması ya da üçüncü kişilere açıklaması yasaktır. Anılan yükümlülüğün şirket sözleşmesi veya genel kurul kararıyla kaldırılması yasaklanmıştır. Bağlılık yükümlülüğünün bir diğer ayağını ortağın, şirketin çıkarlarını zedeleyebilecek davranışlarda bulunmaması oluşturmaktadır. Söz konusu ibare, hükümde somutlaştırılmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, ortakların "özellikle kendilerine özel bir menfaat sağlayan ve şirketin amacına zarar veren işlemleri yapamayacağı" ifade edilmiştir. Diğer taraftan, madde gerekçesinde "çıkarları zedeleyebilecek davranışlar" ibaresinin şirkete karşı, onu engelleyecek, kötüleyecek, güç duruma düşürecek, gelişmesini köstekleyecek, yatırımlarına etki yapacak her çeşit davranışı kapsadığı belirtilmiştir. Bu bağlamda, şirketin korunmaya değer menfaatlerinin (projeleri, yatırımları, kurduğu, kurmakta olduğu ticari, sınai, finansal vs. ilişkiler gibi) ihlali ile şirket işletmesinin, bağlı şirketlerinin, müşteriler çevresinin, dağıtım kanallarının ve ilişkilerinin vs.'nin kayba uğraması halinde bağlılık yükümlülüğüne aykırı davranılmış olacaktır (Yavuz, 2012:196).

Bununla birlikte, geri kalan ortakların tümünün yazılı olarak onay vermeleri halinde ortakların, sır saklama yükümlülüğüne aykırı davranışları hariç, diğer bağlılık yükümlülerine aykırı düşen faaliyetlerde bulunabilmeleri mümkündür. Şirket sözleşmesinde mezkur onay yerine genel kurul onay kararı öngörülebilir.

Söz konusu yükümlülüğe aykırı davranılması durumunda, ilgili ortağın ortaklıktan çıkarılması (md. 640), diğer ortakların ortaklıktan çıkma davası açması⁷ (md.638), yükümlülüğü ihlal eden ortak müdürlük görevini yürütüyorsa bu görevden alınması veya yönetim ve temsil yetkisinin kaldırılması ya da sınırlandırılması (md. 630),

⁷ Mahkeme istem üzerine, dava süresince, davacının ortaklıktan doğan hak ve borçlarından bazılarının veya tümünün dondurulmasına veya davacı ortağın durumunun teminat altına alınması amacıyla diğer önlemlere karar verebilir (YTTK md. 638/II).

her bir ortağın mahkemeden şirketin feshini talep etmesi (md. 636/III) veya genel hükümler çerçevesinde şirketin tazminat davası açması mümkündür.

1.4. Rekabet Yasağına Riayet Etme Yükümlülüğü

Limited şirket ortaklarının rekabet yasağı ile ilgili olarak YTTK'nın 613/II. maddesinde, "*Şirket sözleşmesiyle ortakların, şirketle rekabet eden işlem ve davranışlardan kaçınmak zorunda oldukları öngörülebilir.*" hükmüne yer verilmiştir. Dolayısıyla, limited şirket ortağı hakkında rekabet yasağının uygulanabilmesi için bu durum şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olmalıdır. Sözleşmede bu yönde bir hüküm mevcut değilse ortaklar hakkında hiçbir şekilde rekabet yasağı uygulanamaz. Sözleşmede açık hüküm bulunmuyorsa bağlılık yükümünden hareketle de anılan yasağa varılamaz. Öte yandan, şirket sözleşmesinde hüküm bulunsa bile geri kalan ortakların tümü yazılı olarak onay verdikleri takdirde, ortakların, rekabet yasağına aykırı düşen faaliyetlerde bulunabilmeleri mümkündür.

Bir önceki bölümde açıklanan bağlılık yükümlülüğünü ihlal edenler hakkında öngörülen sonuç ve yaptırımlar, bu yükümlülüğe aykırı davranışlar için de geçerlidir.

1.5. Ek Ödeme Yükümlülüğü

Limited şirket ortakları şirket sözleşmesiyle esas sermaye payı bedeli dışında ek ödeme ile de yükümlü tutulabilirler. Esas sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmadıkça ortaklar sözkonusu ödemeye yükümlü kılınmaz. Ek ödeme yükümlülüğü kuruluş sözleşmesinde düzenlenebileceği gibi sonradan şirket sözleşmesinde değişiklik yapılarak da öngörülebilir. Ancak şirket sözleşmesini değiştirip, ek ödeme yükümlülüğü içeren veya mevcut yükümlülüğü artıran genel kurul kararlarının, ilgili tüm ortakların onayı (oybirliği) ile alınması zorunludur (YTTK md. 603/1, 607).

Ortaklardan ek ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmesi ancak üç durumda istenebilir. Bu hal-ler; şirket esas sermayesi ile kanuni yedek akçe-

ler toplamının şirketin zararını karşılayamaması, şirketin bu ek araçlar olmaksızın işlerine gereği gibi devamının mümkün olmaması ve şirket sözleşmesinde tanımlanan ve öz kaynak ihtiyacı doğuran diğer bir halin gerçekleşmiş bulunmasıdır. Ek ödemede bulunulması, belirtilen üç hal dışında şirketin iflas etmesi durumunda da talep edilir. Şirketin iflasının açılmasıyla ek ödeme yükümlülüğü ortaklar açısından muaccel hale gelir.

Ek ödeme yükümlülüğü şirket sözleşmesinde ancak esas sermaye payını esas alan belirli bir tutar olarak öngörülebilecektir. Ancak bu tutar esas sermaye payının itibari değerinin iki katını aşmamalıdır. Her ortak, sadece kendi esas sermaye payına düşen ek ödemeyi yerine getirmekle yükümlüdür. Şartların gerçekleşmesi halinde ek ödemeler müdür(ler) tarafından ortaklardan istenir. Ek ödeme yükümlülüğünün azaltılması veya kaldırılması ancak esas sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının zararları tamamen karşılaması halinde mümkün olur (YTTK md. 603).

Şirket, ortağın şirketten ayrılmasının tescil edildiği tarihten itibaren iki yıl içinde iflas etmiş ise bu eski ortakdan da ek ödeme yükümlülüğünü yerine getirmesi istenir. Ancak ek ödeme yükümlülüğü, halef tarafından yerine getirilmemişse, ortağın sorumluluğu, yükümlülüğü gerçekleştirdiği tarihte ortağa karşı ileri sürülebileceği ölçüde devam edecektir.

Diğer taraftan, bir esas sermaye payı birden fazla ortağa ait olduğu takdirde, paydaşların şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme yükümlülüğü ile bir sonraki bölümde açıklanacak olan yan edim yükümlülüğünden dolayı şirkete karşı müteselsilen sorumlu olacağını belirtelim.

1.6. Yan Edim Yükümlülüğü

YTTK'nın 606/l. maddesinde; şirket sözleşmesiyle, şirketin işletme konusunun gerçekleşmesine hizmet edebilecek yan edim yükümlülüklerinin öngörülebileceği ifade edilmiştir. Bir esas sermaye payına bağlı yan edim yükümlülüklerinin konusu, kapsamı, koşulları ve diğer önemli

noktaların şirket sözleşmesinde belirtilmesi zorunludur. Bununla birlikte, ayrıntıyı gerektiren konuların genel kurul düzenlemesine bırakılması mümkündür. Şirket sözleşmesinde açıkça belirtilmiş bir karşılığı veya uygun bir karşılığı bulunmayan ve öz kaynak ihtiyacını karşılamaya hizmet eden nakdi ve aynı edim yükümlülükleri de, ek ödeme yükümlülüğüne ilişkin hükümlere tabidir.

Madde gerekçesinde ikincil (tali) sıfatıyla da nitelendirebilen yan edimlerin yapma, yapma, katlanma, kullandırma edimleri olduğu; süt, pancar, şeker kamışı, meyve gibi ham ve/veya işlenmiş ürünlerin teslimi, park yeri veya depo yeri sağlanıp kullandırılması, taşıma gibi hizmetlerin sunulması ve benzeri edimlerin yan edimlerin konusunu oluşturabileceği, bu edimlerin, şirketin konusunu gerçekleştirmesine, ortaklarının bileşiminin (mesela, süt veya meyve üreticilerine özgülenmiş olmak gibi) korunması ve şirketin başka şirketlerin hakimiyeti altına girmemesine hizmet edeceği vurgulanmıştır.⁸

Ek ödeme yükümlülüğünde olduğu gibi yan edim yükümlülüğü getirmek veya mevcut yükümlülüğü artırmak üzere yapılan sözleşme değişiklikleri, ancak ilgili tüm ortakların onayı (oybirliği) ile alınabilir (YTTK md. 607).

Sonuç

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda limited şirketler, yapı itibariyle şahıs şirketlerinden anonim şirketlere yaklaştırılmıştır. Durum böyle olmakla birlikte, anılan Kanunda limited şirketler açısından şahıs şirketlerinin özelliklerini çağırıştıran düzenlemelere de yer verilmiştir. Bu düzenlemelerin başında ise limited şirket ortaklarının borç ve yükümlülükleri gelmektedir.

YTTK'ya göre limited şirket ortaklarının borç ve yükümlülükleri; sermaye koyma borcu, haksız alınan kar paylarını geri verme yükümlülüğü, bağlılık (sadalet) yükümlülüğü, rekabet yasağına riayet etme yükümlülüğü, ek ödeme yükümlülüğü ve yan edim yükümlülüğüdür.

⁸ Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu, Esas No:1/324, S.Sayı:96.

Her ortak, şirket sözleşmesinde taahhüt edilen sermaye payını ödemekle mükelleftir. Sermaye payını ödemeyen ortaklar, şirketten çıkarılma da (iskat) dahil olmak üzere bir takım yaptırımlarla (temerrüt faizi, gecikme cezası ve tazminat ödeme gibi) karşı karşıya kalacaktır. Ortaklar ayrıca haksız yere almış oldukları karı geri vermekle yükümlüdür. Ancak, şirketin haksız alınan karı geri alma hakkı, sınırsız bir süreye tabi değildir. Haksız olarak dağıtılan karın alındığı tarihten itibaren beş yıl, iyi niyetin varlığında ise iki yıl sonra zamanaşımına uğrayacaktır. Bağlılık yükümlülüğü, "sır saklama" ve "şirket çıkarlarını zedeleyecek davranışlarda bulunmama" olmak üzere iki ayrı yükümlülüğten oluşmaktadır. Sır saklama yükümlülüğünün, şirket sözleşmesi veya genel kurul kararıyla dahi kaldırılması yasaktır. Kanunda, şirketin çıkarlarını zedeleyebilecek davranışlarda bulunma fiili, ortakların özellikle kendilerine özel bir menfaat sağlayan ve şirketin amacına zarar veren işlemler olarak açıklanmıştır. Ancak bu yükümlülük mutlak değildir. Ortakların alacakları kararla, bu davranış yükümlülük olmaktan çıkarması ve bu yükümlülüğe aykırı hareket edilmesine izin verme-

si mümkündür. Bu yükümlülüğten ayrı olarak şirket sözleşmesiyle ortaklara, şirketle rekabet eden işlem ve davranışlardan kaçınma zorunluluğu getirilebilir. YTTK'da limited şirket ortakları için getirilen iki yeni yükümlülük, ek ödeme ve yan edim yükümlülükleridir. Ortakların bu yükümlülüklerden sorumlu tutulabilmesi için anılan yükümlülüklerin şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olması şarttır. Şirket sözleşmesini değiştirip, ek ödeme ya da yan edim yükümlülüğü getiren veya mevcut yükümlülükleri artıran genel kurul kararları, ilgili tüm ortakların onayıyla alınmalıdır.

Belirtelim ki, esas sermaye payının, miras, eşler arasındaki mal rejimine ilişkin hükümler veya icra yoluyla geçmesi hallerinde, tüm haklar ve borçlar, genel kurulun onayına gerek olmaksızın, esas sermaye payını iktisap eden kişiye geçecektir (YTTK md. 596/1). Sonuç olarak; kanunda öngörülenlerden daha ağır yükümlülüklerle karşı karşıya kalmamak ve haklarını gereği gibi kullanabilmek için limited şirket ortaklarının YTTK'da düzenlenen hakları yanında yükümlülükleri de bilmeleri ve öğrenmeleri menfaatlerine olacaktır. Ayrıca, bu çalışmanın kapsamı dışında bulunmakla birlikte, anılan Kanun dışında özellikle 6183 sayılı Kanunda da limited şirket ortaklarına önemli yükümlülükler getirildiği de bilinmelidir.

Kaynakça

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.
- 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
- Mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- Akman P. (2004), Anonim Şirket Ortağının Kar Payı Hakkı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Can, M. E. (2011), "Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirket Ortağının Borçları ve Yükümlülükleri", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 4.
- TBMM Adalet Komisyonu Raporu, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Esas No:1/324, S.Sayı:96.
- Yavuz, M. (2011), "Pay Sahiplerinin Haksız ve Kötü Niyetle Aldıkları Kar Paylarını İadesi" Yalkın Mevzuat Dergisi, 85.
- Yavuz, M. (2012), "Yeni TTK'ya Göre Limited Şirketlerde Ortakların Bağlılık (Sadakat) Yükümlülüğü", Mali Çözüm, 112.